

Nytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

1989:3

MEDLEMSBLAD FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING, ARGANG 6

--OM FORSKARFÖRTECKNINGAR--

Släktforskarförbundets styrelse har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till en medlemsmatrikel och en släktforskarförteckning. Det är ett bra steg i rätt riktning.

Arbetsgruppen har nu sänt ut förslag till medlemsföreningarna för yttrande. Vad är det då för förslag? Ja, man hade väl förväntat sig ett förslag på hur den kommande förteckningen är tänkt att se ut. Men ack, i stället får man i sin hand förslag på blanketter som ska ligga till underlag för förteckningen. Det är väl ändå att börja i galen ände? Till förslaget är fogat några luddiga tankar om att man tänker sig ett dateriserat register. Eftersom undertecknad har en del praktiska erfarenheter av ADB-projekt, så blir han en smula betänksam inför arbetsgruppens sätt att gripa sig an sin uppgift.

Styrelsen för vår förening har nu yttrat sig i ärendet och därvid föreslagit att man utvecklar förteckningen i ett antal projektsteg.

Många släktforskarföreningar har i dag givit ut forskarförteckningar. De flesta av dessa synes bygga på GF:s modell. Exempel på nytänkande finns dock. GF har helt klart gjort ett förnämligt pionjärarbete på detta område. Man började långt innan datorernas intåg och någon informationsteknisk analys av innehållet har väl heller aldrig gjorts. GF:s modell bygger alltså på begränsade tekniska möjligheter och man kanske nu även vågar påstå ett visst mått av slentriantänkande.

Risken föreligger nu att arbetsgruppen tar GF:s modell för given.
(forts sid. 5)

Förhandsbeställ
före ~~31/8~~

I detta utskick finns en folder om boken Hembygdsforskna! Steg för steg. Efter kontakt med förbundet, har vi givits löfte att det går att beställa boken till det lägre priset trots att tiden löpt ut. Vänta dock inte för länge, utan beställ inom den närmaste veckan.

HÖSTENS PROGRAM

I detta utskick hittar Du ett lösblad med höstens program. Observera att Du måste förhandsanmäla Dig till träffen i Kristinehamn.

INNEHÅLL

Om Forskarförteckningar.....	1
Från medlemsträff i Säffle.....	2
Vigselregistret.....	2
Information från förbundet....	2,3
Besvärsskrivelse från Värmland	3,4
Värmlandsfinska släkttavlor.....	5
Motioner till förbundsstämma	6-12

★ MEDLEMSTRAFF I SÄFFLE ★

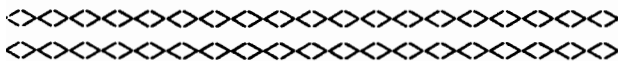
Träffen i Säfte den 11 maj blev en lyckad tillställning. Tillsammans med Hembygdsföreningen och Vuxenskolan hade vår förening ordnat ett program i den Silwénska villan. Tyvärr infann sig bara ett tiotal av våra medlemmar. En större anslutning vore önskvär om vi skall kunna fortsätta med träffar av detta slag utanför länshuvudstaden. Förhoppningsvis spelade oss det fina vädret ett spratt och "tvingade" många medlemmar att arbeta i sin trädgård i stället.

Oskar Kileby visade i ett intressant föredrag hur de kända värmländska skalderna är släkt med varandra. Altefter som Oskar berättade växte en släkttavla fram på ett blädderblock - en mycket spännande presentationsteknik som man gärna skulle vilja se mer av i sådana här sammanhang. Och till sist fanns de alla där, Geijer, Tegné, Lagerlöf och Fröding.

Därefter var det Per Johanssons och Gunnar Jonssons tur att redogöra för sin bygdeinventering i Kila socken. Det var ett imponerande forskningsmaterial som lades fram till beskådande. De släktforskare som har Kila socken på sitt program bör absolut inte bortse från detta material. I anslutning till denna presentation serverade Per Johansson och Gunnar Jonsson en uppgift som få kände till: nobellpristagaren Eivind Johnssons föräldrar utvandrade från Kila till Norrland. Med lite god vilja skulle man således även kunna räkna in Eivind Johnsson bland de värmländska litterära storheterna!

Slutligen visade Edmund Einevik sin utställning av gamla foton från Värmlandsnäs. Speciellt intressant var dokumentationen av den omfattande bondesjöfarten som förr hade sin hemort ute på Näset.

Lars-Gunnar Sander

VIGSELBOKSREGISTRET

I nr 2:89 av detta medlemsblad gavs en presentation av register m m som finns att tillgå på biblioteket i Karlstad. Tyvärr föll det bort den del som handlar om vigselregistret Claes. Där finns 10 församlingar hittills representerade, nämligen:

1. Bjurkärn, 1702 - 1860
2. Frykerud, 1672 - 1860
3. Gillberga, 1688 - 1860

4. Gräsmark, 1750 - 1805, 1838 - 1860
5. Karlanda, 1694 - 1704, 1767 - 1795
6. Lungsund, 1687 - 1860
7. Norra Råda, 1730 - 1860
8. Rudskoga, 1689 - 1869
9. Södra Råda, 1685 - 1860
10. Visnums Kil, 1706 - 1860

Därmed torde listan över register m m på Karlstads bibliotek vara något så när uppdaterad.

Tilläggas kan att bl a Ekshärad är inlämnad till databehandling.

Information från SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND till medlemsföreningarna

-♦-

MEDLEMSFÖRENINGAR I SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND

Under ovanstående rubrik presenteras i "Angeläget nr 4:1989" en lista över förbundets alla medlemsföreningar. Detta har gjorts vid något eller några tidigare tillfällen också. I anledning av detta vill jag (redaktören) fråga de ansvariga för denna lista, varför i all världen är inte listan satt i alfabetisk ordning?!? I dagsläget finns 69 föreningar, och alla hoppas väl att det ska bli fler. I det fall detta inträffar, kommer listan att bli mer och mer oöverskådlig.

-♦-

MOTIONER TILL FÖRBUNDSSTÄMMAN

Till årets stämma, som äger rum i Sundsvall, den 16 - 17 september, har det lämnats in nio motioner.

1. Från Umeå om påskyndande av SVARS registerutgivning.
2. Från Umeå om förbundets bevakning av arkivfrågor.
3. Från Umeå om behovet av en billig läsapparat för mikrokort.
4. Från Kramfors om mikrokort med finländska kyrkoarkivalier.
5. Från Karlskoga-Degerfors om kovartering av juridiska arkivalier som SVARS nästa mikrokortprojekt.
6. Från Tullinge (Botvidsbygden) om rekonstruktionsåtgärder i fråga om församlingar vars kyrkoarkivalier förstörts.
7. Från Stockholm (SSGF) om sammanställning och spridning årligen av rapport om föreningarnas programverksamhet (som idébank).
8. Från Södertälje om möjlighet för ombud att poströsta vid förbundsstämman

Behandling av motioner

Punkt 13 på dagordningen

Registrering av mikrokorten hos SVAR

Motion 1/89

Omvandlingen av mikrofilm till fiche genom SVARs försorg har fortgått i rask takt över hela landet. Tyvärr har det visat sig att registreringen ej håller samma takt, varför fichen ej blir tillgängliga för forskarna i rimlig tid.

Vi föreslår

att förbundet gör behövliga undersökningar och påtryckningar för att påskynda registreringen.

Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att stämman uppdrar åt förbundsstyrelsen att göra undersökningar och där efter om så befinns motiverat göra påtryckningar för att söka påskynda registreringen.

Tillsättandet av arbetsgrupp för arkivfrågor

Motion 2/89

Förbundet har följt arkivsituationen i landet med stort intresse, bl a beträffande tillgängligheten för släktforskare. En viktig fråga är även spridningen av arkiven på flera orter, vil-

ket skulle minska avståndet till arkiven för släktforskarna.

Vi föreslår

att förbundet tillsätter en arbetsgrupp, som fortlöpande följer arkivfrågorna i landet och

att förbundet ständigt söker påverka statsmakterna för att förbättra arkivsituationen.

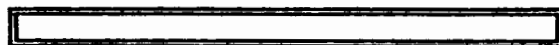
Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att stämman uppdrar åt förbundsstyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att följa arkivfrågorna i landet och rapportera till förbundsstyrelsen,

att förbundsstyrelsen vid behov vidtar åtgärder för att söka förbättra arkivsituationen.

Bättre tillgång till billiga läsapparater

Motion 3/89

Medlemmar i Södra Västerbottens Genealogiska Förening har uttryckt förvåning över att det ej finns billiga läsapparater på marknaden. Läsapparaten verkar i sin konstruktion vara tämligen enkel och man hade kunnat vänta sig att den stigande försäljningen skulle medfört ett lägre pris. Ett sådant skulle säkerligen locka många släkt-

forskare att skaffa egen läs-
apparat.

Vår förening föreslår
förbundet

att med någon tillverkare
överenskomma om ett lägre
pris för förbundets
medlemmar eller

att undersöka möjligheterna
att saluföra en egen
apparat.

Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

- - - - -

Förbundsstyrelsen har under
året startat ett arbete med
att kartlägga marknaden av
mikrokortläsare. Avsikten är
dels att försöka ge någon
form av konsumentinformation
och dels att försöka åstad-
komma rabatter med någon
återförsäljare.

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles.

Framställning av mikrokort av
finska kyrkoarkivalier

Motion 4/89

Den finska inflyttningen till
Sverige har pågått i flera
hundra år och pågår fort-
farande. Många svenska fa-
miljer har därför sina rötter
i Finland. Nu sedan släkt-
forskningen blivit en stor
folkrörelse i Sverige, så har
många som har sina anfäder
från Finland börjat söka sitt
ursprung. Men deras forskning
hämmas på grund av många
olika svårigheter som uppstår
på vägen. Kostsamt blir det
också.

Med stöd av ovanstående före-
slår därför Adalens släkt-
forskarförening

att Sveriges Släktforskar-
förbund tar upp för-
handlingar med riks-
arkivet att de lånar in
eller köper finska
kyrkoarkivalier för
framställning av micro-
kort för släktforskning.

Adalens släktforskarförening

- - - - -

Mikrokort har redan tagits
fram för tornedalsförsam-
lingarna på finska sidan av
Torne älv. Konverteringen har
varit på tal även för Åland
och Svenska Österbotten. För
bearbetning av hela det
finska kyrkoboksmaterialet
torde inte resurser finnas i
Sverige. Hinder möter dock ej
att frågan tas upp med riks-
arkivet. Utvecklingen i Fin-
land kan givetvis inverka.

Förbundsstyrelsen föreslår

att erfarenheter av torne-
dalskortens avvaktas (de
väntas komma ut ganska
snart),

att kontakt tas med Genea-
logiska Samfundet i Fin-
land och det nyetable-
rade finska forskarcent-
ret i Garphyttan och

att förbundsstyrelsen där-
efter hos riksarkivet
efterhör möjligheterna
att fortsätta fram-
ställning av mikrokort av
i första hand de i
Sverige mest efter-
frågade finska kyrko-
arkivalierna.

Prioritering av de juridiska arkiven vid SVARs konvertering till mikrokort

Motion 5/89

Då SVAR snart har alla kyrkböcker överförda till mikrokort, måste naturligtvis förberedelser vidtagas för nästa steg. För de flesta släktforskare är nog bouppteckningar och s k småprotokoll mest aktuella, efter kyrkböckerna.

Vi vill därför förorda att SVAR tar konverteringen av domböcker med småprotokoll och bouppteckningar, som nästa projekt. Och att förse varje volym med ett register på vad korten innehåller, för att underlätta sökandet. Vi vet att detta är ett stort och omfattande arbete, men vi vill prioritera detta.

Vi föreslår därför:

att SVAR som nästa projekt konverterar de s k juridiska arkiven till mikrokort, och

att Sveriges Släktforskarförbund ställer sig bakom förslaget.

Karlskoga-Degerfors
släktforskarclubb

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

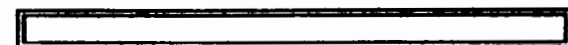
att motionen bifalles

att konvertering sker i den ordning, att de län, som inte har tillgång till län av rullfilm av judiciella handlingar, Stockholms samt Göteborgs och Bohus län, kommer i förtur vid konverteringen,

att även rullfilmerna avseende domböcker i Svea hovrätts, Göta hovrätts och hovrättens över Skåne och Blekinge inkluderas i konverteringsprojektet, så att även dessa blir tillgängliga för släktforskarna,

att ej tidigare filmade register till bouppteckningar, småprotokoll och konkursakter blir föremål för filmning i anslutning till konverteringen av de judiciella arkiven,

att dessa önskemål genom SVARs rådgivande nämnd tillställs riksarkivet och SVARs ledning.

Inventering och insatser rörande församlingar som saknar kyrkoarkivalier

Motion 6/89

Många forskare drabbas av missmod när de finner att kyrkoarkivalier i den församling där de forskar har förstörts genom brand eller förkommit på annat sätt. Härigenom har det mest lättillgängliga och mest detaljerade forskningsunderlaget från hänts forskarna. Det torde dock finnas möjligheter att i viss omfattning mildra verkningarna av sådana incidenter genom några relativt enkla arrangemang.

En del personer som fötts i församling som drabbats på angivet kan t ex ha flyttat till annan församling där alltså vissa uppgifter kan finnas tillgängliga, vidare kan en del uppgifter återfinnas i gårdsarkiv, byarkiv ocl. i hembygdsföreningars och

släktforskarföreningars arkiv. Andra forskare kan också ha funnit uppgifter om personer från sådan församling i familjearkiv eller genom forskning i domböcker, mantals- skatte- m fl längder.

Genom att forskare, som innehar uppgifter rörande personer från sådan församling, sänder in sådana uppgifter till lämplig institution - det kan t ex vara ett kommunarkiv, ett bibliotek, en hembygdsförening eller släktforskarförening, som disponerar forskningsutrymme - skulle det finnas möjlighet för forskare att på sådant ställe ta del av material, som insänts dit. Det kan förutsättas dock att förbundet bekantgör vilka församlingar som saknar arkivalier för längre tid och träffar överenskommelse med lämplig institution eller sammanslutning - helst inom berörd kommun - som kan åta sig att ta emot och försvara materialet på lämpligt sätt och stå till tjänst med forskningsutrymme.

Mot bakgrund av vad ovan anförts föreslås

att förbundet inventerar och bekantgör vilka församlingar som i större omfattning saknar kyrkoarkivalier,

att förbundet träffar avtal med lämplig institution i berörd kommun om att ta emot och förvara data rörande personer med anknytning till i första att-satsen nämnd församling och att ställa forskningsutrymme till förfogande samt

att förbundet på lämpligt sätt anmodar forskare och arkiv, som innehar data

rörande personer från berörd församling att sända in dem till den eller de institutioner som överenskommelse träffats med.

Botvidsbygdens
Släktforskarförening

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

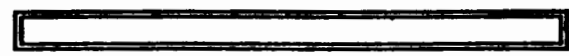
att uppmaning att sända in uppgift om kända rekonstruktionsarbeten avseende saknade kyrkoarkiv m fl sker i Angeläget samt i Släkthistoriskt Forum,

att förbundsstyrelsen utser en ansvarig för uppdraget att sammanställa insända uppgifter,

att kontakt tages med landsarkiv för ett samarbete ifråga om uppspårandet av pågående eller gjorda rekonstruktionsarbeten,

att det sammanställda resultatet redovisas i någon form,

att lämplig start är i samband med stämman i Sundsvall, en plats vars kyrkoarkiv till stora delar förstördes genom bränder 1721, 1803 och 1888.

Sammanställning av föreningarnas programverksamhet

Motion 7/89

Sveriges Släktforskarförbund skall bistå föreningarna med service och rådgivning. Det finns redan flera bra exempel på sådan service.

Ett angeläget område är att sprida kunskap om den programverksamhet som äger rum inom föreningarna. Det kan ofta vara svårt att förnya sig och finna program som aktiverar medlemmarna i en förening. Storstockholms Genealogiska Förening - SSGF - är en relativt ung förening. Vi har på olika sätt försökt utveckla vår programverksamhet men skule vilja veta mera om hur andra medlemsföreningar driver sin programverksamhet.

Vi skule vilja föreslå

att förbundet utvecklar en årlig service till sina föreningar genom att sammanställa de olika föreningarnas programverksamhet och sända den till alla föreningar. Vi bifogar ett exempel på den programverksamhet som bedrivits inom SSGF under 1988.

Storstockholms Genealogiska Förening
(bilagan finns att tillgå på förbundskansliet i Stockholm)

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles

att uppmaning att sända in föreningarnas programverksamhet sker i Angeläget,

att förbundsstyrelsen utser en ansvarig för uppdraget att sammanställa insända uppgifter,

att det sammanställda resultatet redovisas i lämplig form.

Möjlighet för ombud att poströsta

Motion 8/89

I ett förbund av Sveriges Släktforskarförbunds typ finns det risk att de små föreningarna får svårt att göra sig hörda. Ett exempel är att förbundsstämman dit man kan bara räkna med att de stora föreningarna kommer med fullt antal representanter, men där det kan vara svårt för små föreningar att skicka någon representant. Rent ekonomiskt bör det inte vara något problem, tack vare stämмоavgiften. Men det finns annat som spelar in. I en liten förening kan det vara svårt att hitta någon som ställer upp om det, som ofta, handlar om att skicka en ensam representant, kan det vara besvärligt att organisera en resa långt bort i landet för en enda person. Det brukar gå lättare när det är flera som ska resa, som i stora föreningar.

Ett alternativ vore att införa poströstning. Då har alla föreningar lika stora möjligheter att säga sitt om motioner etc utan att behöva vara närvarande. Det är sällan förslag förändras eller återtas innan man går till röstning, så det bör inte vara några praktiska problem med att vissa föreningar röstat i förväg. Poströstning förekommer inom andra riksorganisationer och fungerar bra så det finns all anledning att tro att det skulle passa här också.

Det förtjänar också att påpekas att detta förslag underlättar organisationen av förbundsstämmor i en växande or-

ganisation. Tidigare har farhågor uttalats för att man måste inskränka demokratin om förbundet blir för stort genom att tvinga ett antal föreningar att slå sig ihop om en gemensam representant, t ex för ett län. Gå andra vägen istället och fördjupa demokratin i förbundet!

Vi föreslår

att första stycket i förbundets stadgar beträffande omröstning vid förbundsstämman (§ 11) får följande lydelse:

"Röstberättigade vid förbundsstämma är ombud för medlemsförening. Ombud äger en röst och kan inte vara representerad genom fullmakt. Där emot kan ombud poströsta, dvs avlämna rösten skriftligen i förväg till förbundsstämman. Ombud kan också välja att först poströsta, men sedan annullera poströstningen genom att infinna sig vid stämman."

att sista stycket i samma paragraf får följande lydelse:

"Förbundsstämman är beslutsamlig om minst halva antalet i fastställd röstlängd upptagna ombud är närvarande eller har poströstat."

Södertälje Släktforskarförening

- - - - -

Förslaget om poströstning är onekligen intressant och kan ses som en möjlighet speciellt för de små föreningarna att göra sin röst hörd vid förbundsstämmorna. Vilka organisationer som infört poströstning anges inte, men torde inte förekomma i någon stor omfattning. Redan nu är det ju en förening obetaget att via skrivelse till

förbundsstyrelsen ge sina synpunkter tillkänna.

Södertälje Släktforskarförening anser att det är sällan som förslag förändras eller återtas före omröstning, varför det inte skulle vara något problem med poströstning. Detta är knappast en riktig beskrivning. Debatterna vid stämmor leder ofta till en del förändringar, ändrade formuleringar, tillägg mm, som ofta påverkar ombudens röstande. Det blir ofta inte bara en omröstning mellan motionen förslag och styrelsens yttrande utan även om yrkande från deltagare i stämman, som ombuden måste ta ställning till.

Förbundsstyrelsen föreslår med hänvisning till ovanstående

att motionen avslås.

Relationerna mellan Sveriges Släktforskarförbund och Genealogiska Föreningen

Motion 9/89

Förhållandet mellan Sveriges Släktforskarförbund och Genealogiska Föreningen har ända sedan Sveriges Släktforskarförbund bildades präglats av intressemotsättningar, som inte är naturliga, eftersom båda organisationerna vill arbeta för släktforskningens utveckling. Det har därför varit obehagligt för landets seriösa släktforskare att behöva bevittna den polemik på låg nivå som förts bl a i organisationernas medlemsblad. Låsta positioner med en fortsatt debatt på detta plan innebär uppenbara risker, att ett löjets skimmer sprids

över all släktforskning och dess utövare. Så får icke ske!

Östgöta Genealogiska Förening har liksom flertal regionala och lokala släktforskarföreningar valt att ansluta sig till Sveriges Släktforskarförbund och är därmed beredd att stödja dess målsättning och verksamhet.

Östgöta Genealogiska Förening väddar därför att Sveriges Släktforskarförbund tar upp seriösa förhandlingar med Genealogiska Föreningen om samverkan överhuvudtaget och speciellt beträffande tillgången till de omfattande och värdefulla arkiv som Genealogiska Föreningen förvaltar. Medlemmar i Genealogiska Föreningen har medverkat till dessa samlingar. För dem och andra i Östgöta Genealogiska Förening och i Sveriges Släktforskarförbund har organisationsförändringens effekt blivit kostnadsökningar vid egen forskning. Det är inte naturligt att endast medlemmar i Genealogiska Föreningen ska ha fri tillgång till dessa unika samlingar från föregångare och samtida släktforskare. Alla Sveriges tiotusentals släktforskare bör ha tillgång till dem på lika villkor utan andra kostnader än medlemskap i en förening för släktforskare och ev resa och uppehälle.

Sveriges Släktforskarförbunds styrelse måste ta sin del av ansvaret och utan dröjsmål arbeta för normalisering av förhållandet till Genealogiska Föreningen.

Östgöta Genealogiska Förening hemställer att förbundsstämman 1989 uppdrar till Sveriges Släktforskarförbunds styrelse

att återuppta förhandlingarna med Genealogiska Föreningen.

Östgöta Genealogiska Förening

- - - - -

Frågan om tillgång för andra än Genealogiska Föreningens medlemmar till föreningens samlingar har bl a behandlats i GF-Aktuellt nr 84 i januari 1989 som svar på en insändare av Tor Cullberg, Alingsås. Där sägs bl a att 50 000 kr som årlig ersättning för, att förbundets medlemmar skulle få tillgång till samlingarna "inte skulle kompensera GF för troliga medlemsförluster ...".

En tänkbar lösning kan vara, att förbundet åtar sig att betala besöksavgiften på Genealogiska Föreningen, 20 kr, för besök av landsortsmedlemmar från medlemsorganisationer.

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att förbundsstyrelsen får i uppdrag att inhämta Genealogiska Föreningens synpunkter på motionen och

att förbundsstyrelsen undersöker möjligheterna för förbundet att betala besöksavgiften.

